Hardvoksolje – oljen som blir som en lakk

Hardvoksolje er ikke noe nytt, men bruken av produktet har i senere tid økt kraftig på møbler og gulv. Behandlingen forsegler porene i treet, og gir samtidig en beskyttende overflate. En slags mellomting mellom lakk og olje!

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Lakk eller olje – det har vært det det store spørsmålet ved behandling av tregulv, møbler og paneler i våre boliger. Den største forskjellen mellom en olje og en lakk er at oljen trenger ned i treverket og beskytter det fra innsiden, mens lakken blir liggende på overflaten og beskytter utenifra. Nå finnes et tredje alternativ – og med hardvoksolje kombineres egenskapene lakk- og oljebehandling gir.

- Hardvoksoljer har nærmest tatt over som overflatebehandling på tregulv i offentlige miljøer. Til privatmarkedet selges fortsatt mye lakkerte gulv, men vi ser at hardvoksoljer spiser markedsandeler også der, sier Tom Eidsether, general manager i OSMO Norge, som er leverandør av hardvoksoljer til både gulvprodusenter, håndverkere og vanlige forbrukere.

Et massivt eikegulv kan gjerne behandles med hvitpigmentert hardvoksolje. For å beholde de gode beskyttende egenskapene hos behandlingen, kreves et godt vedlikehold med bruk av riktige såper, og re-behandling ved behov. Gulvet er fra Skattekammeret.

Det beste fra to verdener

Hardvoksolje kombinerer de beste egenskapene hos voks og olje. Oljens gode, penetrerende egenskaper beskytter treverket ved å forsegle porene. Det gjør at væsker og annen påvirkning utenfra ikke kan misfarge eller trenge inn i treverket.

Voksen bidrar med overflatesjiket, som beskytter mot riping, slitasje og annen påvirkning fra utsiden. Samtidig bevares trematerialets naturlige utseende. Med hardvoksoljer får treverket både et beskyttende – men usynlig – overflatesjikt, og en forsegling.

- Med hardvoksolje får du det beste fra to verdener. Hardvoksoljen er mikroporøs, slik at treverket får puste. Den er meget motstandsdyktig mot vann, flekker, søl og slitasje samtidig som den bevarer en naturlig kontakt med treverket, sier Audun Klauseie, daglig leder i Alanor, som forsyner det norske markedet med Liberons produkter for trebehandling, hvorav hardvoksolje er et av disse.

Slitesterkt og holdbart

Hardvoksoljen leveres med ulike glansgrader. Overflaten får et svakt synlig sjikt, og treverket føles fortsatt naturlig. Hardvoksolje er slitesterk og holdbar, og basert på naturlige råvarer som planteoljer og plantevoks. Behandlingen brukes i første rekke på tregulv, men er også godt egnet for andre treflater i hjemmet, som kjøkkenbenker, veggpaneler, møbler, innredninger og barnas treleker.

- Fordelen med hardvoksolje er at den gjør hverdagen litt enklere ved at du får en smussavvisende overflate, men flaten må fortsatt vedlikeholdes, sier Arnstein Dalum Frøyse, som gjennom

Skattekammeret Gulv & Interiør leverer høykvalitative tregulv til både privatpersoner og prosjekter fra butikken i Oslo.

- Du har en tynn hinne på overflaten som, når det er i god stand, gjør at du ikke får flekker i gulvet. Men du kan fortsatt få riper. Hvor godt hardvoksoljen beskytter gulvet er avhengig av vedlikeholdet. Du må følge godt med slik at sjiktet ikke blir for tynt, og bør bruke overfettede såper, som forsterker overflatesjiktet ved det daglige renholdet, sier han.

Oppstår en skade, kan den utbedres lokalt, uten at det vil bli skjolder og uten at hele gulvet må behandles samtidig.

- Steder hvor overflaten slites mye, som i gangbaner på gulvet, på kjøkkenbenken og lignende, kan slitasje delutbedres på en enkel måte uten behov for store og tunge maskiner. Vedlikehold må utføres med et nytt strøk fargeløs hardvoksoljer før man begynner å slite på et farget sjikt, sier Audun Klauseie.

Enkelt å bruke

Hardvoksoljer er enkle i bruk, de påføres i to strøk på en treren flate med børste, pensel eller rull og skal der trekke inn og herde i treverket. Produktet påføres i tynne sjikt, og det skal ikke ligge overskytende hardvoksolje på overflaten. Det er ikke behov for polering. Hardvoksoljene finnes både ufargede og pigmenterte. Den som ønsker en farget overflate, bruker en pigmentert hardvoksolje i første strøk og deretter en upigmentert på toppen.

Upigmentert hardvoksolje kan brukes oppå flater som er tidligere oljet, men har flaten vært lakkert, eller man ønsker å bruke en farget hardvoksolje, må lakken fjernes ved sliping. Produktene kan brukes på alle treslag.

- Noen treslag er veldig oljeholdige og harde fra naturen, og her må mengden hardvoksolje som påføres justeres etter hvor mye som trekker inn. For treslag som merbau, jatoba og wenge, finnes også spesialprodukter, sier Tom Eidsether.

Med alderen endres fargen hos alt trematerialе. Dette gulv parkettgulv var gulnet og ble slipt og rengjort før det ble satt inn med hardvoksolje.

Etter sliping og behandling med en pigmentert hardvoksolje fra Alanor, ser gulvet nytt og fresht ut. Hardvoksoljer kan brukes på nye og på tidligere oljebehandlede flater. Er flaten lakkert, må lakken slipes vekk først.

Hardvoksolje

Treverket beholder sitt naturlige utseende og får en glatt overflate som er vann- og smussavvisende, tåler slitasje og blir motstandsdyktig mot søl.

Oljen trenger inn i treet og beskytter fra innsiden. Voksen lager en elastisk film, som forsegler porene og beskytter treet mot utvendige påvirkninger.

God slitestyrke.

Upigmentert hardvoksolje gir et litt gyllent utseende.

En naturlig følelse fra overflaten. Riktig påført vil overflatesjiktet av hardvoksoljer minne om en lakkert flate, der det er brukt en vanntynnet ultramatt lakk.

Gode bruksegenskaper: enkel å påføre og å reparere. Skader som måtte oppstå kan lett rettes opp uten synlige merker.

En hardvoksoljet flate skal vedlikeholdsbehandles avhengig av slitasje. Følg godt med på tilstanden hos overflaten på utsatte steder, i gangbaner, ved kjøkkenbenkee, i entrésoner etc. Bruk overfettede såper ved rengjøring, og gjenta heller behandlingen med hardvoksolje for ofte enn for sjeldent.

Hardvoksoljer tørker på 8-24 timer avhengig av produkt, men herdetiden er mye lenger. Derfor er det viktig å ikke utsette en nybehandlet flate for vann eller sterk slitasje før oljen er herdet. Etter at hardvoksoljen har herdet og tørket, er overflaten godkjent for kontakt med ernæringsmidler og behandlingen kan uten problemer brukes på blant annet kjøkkenbenker og barneleker.

Mer informasjon

Alanor

Osmo

Skattekammeret

Krefting & Co